

Bijbelstudie

Harald Overeem

God en de wereld 1 Johannes 2:12-17

INHOUD

Stille tijd	2
In de vergeving van onze zonden, amen.	2
Gewonnen strijd	2
In/ van/ op/ tegen/ uit de wereld*	3
Kringstudie 4	4
Verkenning van de tekst	4
Structuur	4
Vertaling	4
Korte uitleg van enkele passages	4
Boodschap	5
Aanwijzingen voor de kringleider	5
Ijsbreker	5
Inleiding	5
Kringgesprek	5
Afsluiting	5
Werkvellen voor de kringstudie	6
1 Johannes 2:12-17	6
Gebed bij 1 Johannes 2:3-17	7

Stille tijd

tussen kringstudie 3 en 4

1

*Ik schrijf u dat uw zonden u vergeven zijn omwille van zijn naam.
(vers 12)*

In de vergeving van onze zonden, amen.

In onze gebeden gebruiken we vaststaande uitdrukkingen. Aan het einde van een gebed hoor je nogal eens, 'in de vergeving van onze zonden, amen'. Goed beschouwd is dat indrukwekkend: ons gebed wordt uitgesproken in het besef dat we leven van de vergeving van onze zonden. Hoewel... dit besef is lang niet altijd even wakker. Het sluimert ergens diep in ons bestaan en verwordt gemakkelijk tot een vanzelfsprekendheid. Misschien dat Johannes het daarom nog eens herhaalt (hij had er in het eerste hoofdstuk ook over geschreven).

Overdenken

- 'In de vergeving van onze zonden' klinkt algemeen. Maak het voor jezelf concreet; om welke zonde(n) gaat het?
- Hoe vanzelfsprekend vind jij het dat je zonden worden vergeven? Mediteer over Jezus en dat Hij ons tot het einde toe (Joh.13:1) heeft liefgehad. Zijn lijdensweg kon Hij dragen omdat Hij ons liefhad. Vergeving is niet goedkoop, maar kostte het leven van Jezus.

Bidden

- Belijd concreet je zonden en vraag om vergeving. Bid of je ook daadwerkelijk deze vergeving zult aanvaarden en er uit zult leven.
- Dank Jezus dat je zonden zijn vergeven om wat Hij gedaan heeft.

2

*Ik schrijf u, ouderen: u kent hem die er is vanaf het begin.
Ik schrijf u, jongeren: u hebt hem die het kwaad zelf is overwonnen.
Kinderen, ik schrijf u dus dat u de Vader kent.
Ouderen, u schrijf ik: u kent hem die er is vanaf het begin.
Jongeren, u schrijf ik: u bent sterk, het woord van God blijft in u,
en u hebt het kwaad overwonnen.
(vers 13 en 14)*

Gewonnen strijd

Het leven van een christen is geen kabbelende beek. Door de prachtige natuur baant het water zich rustig een weg vanuit haar bron totdat zij uitmondt in zee. Soms kun je er enorm naar verlangen dat ons geestelijk leven voortkabbelt als die beek. Maar het leven van een christen is veeleer te omschrijven als een strijd – en voor wie het strijden zat is, schrijft Johannes dat er sprake is van een gewonnen strijd. Dat klinkt tegenstrijdig, wie overwonnen heeft rust toch op lauweren? Die vlieger gaat niet op: de wereld trekt, en haar verleidingen (vers 15-17) leggen je zwakheden bloot. En toch, en toch, je leeft in de vergeving van de zonden en je hebt 'hem die het kwaad zelf is' overwonnen.

Overdenken

- Al het om zich heen slaande kwaad in deze wereld, maakt mismoedig. De onwil en onmacht om daar iets tegen te doen is groot. Toch heeft dit kwaad niet het laatste woord, al zet het nu zijn 'grote muil' op.
- Johannes schrijft hier niet dat Christus het kwaad heeft overwonnen, maar dat de gelovigen zelf dat gedaan hebben. Wat zou hij hiermee bedoelen?

Bidden

- Vraag God of Hij je voortdurend een heldere geest wil schenken om wat kwaad is in deze wereld ook als kwaad te benoemen.
- Bid God of Hij je hoop wilt geven voor een wereld die geteisterd wordt door de boze. Doe voorbede voor situaties van en mensen in nood.
- Dank God dat de boze overwonnen is.

3

*Heb de wereld en wat in de wereld is niet lief.
Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem,
want alles wat in de wereld is—zelfzuchtige begeerte, afgunstige inhaligheid,
pronkzucht—, dat alles komt niet uit de Vader voort maar uit de wereld.
De wereld met haar begeerte gaat voorbij,
maar wie Gods wil doet blijft tot in eeuwigheid.
(vers 15-17)*

In/ van/ op/ tegen/ uit de wereld*

* omcirkel wat van toepassing is

Je kent die uitdrukking wel: 'we zijn niet van de wereld, maar in de wereld'. Dat belijden we van harte, maar voelen tegelijk op onze klompen aan dat de wereld ons in het bloed zit. Natuurlijk, je hebt keuzes gemaakt waaruit je liefde voor God blijkt en waarin duidelijk wordt dat je je oren niet laat hangen naar wat deze wereld te bieden heeft. Toch gaat er nauwelijks een dag voorbij of de wereld waarin wij leven doet zijn appèl op ons. Soms subtiel, vaak heel openlijk.

Johannes' oordeel over de wereld is kort en krachtig: seks, geld en macht zijn de drijfveren (vers 16) en zorgen slechts voor een tijdelijke (vers 17) bevrediging.

Wie hiervoor zwicht, laat blijken dat zijn liefde voor God (vers 15) is ondergesneeuwd.

Overdenken

- Welke aantrekkingskracht heeft de wereld op jou? Hoe ga je hiermee om?
- Overdenk de vraag eens of het mogelijk is immuun te worden voor wat de wereld te bieden heeft.

Bidden

- Benoem de strijd, de wereldse verleidingen die vat hebben op jou en leg dit neer bij God.
- Vraag God of Hij jou liefde voor Hem wil schenken.

Kringstudie 4

1 Johannes 2:12-17

Verkenning van de tekst

Structuur

Het gedeelte dat nu aan de orde is, is onder te verdelen in twee passages, de verzen 12-14 en 15-17. Beide passages staan, zo op het eerste gezicht, wat los in het geheel van het betoog. De verzen 12-14 geven kort weer wat de vrucht is van het kennen van God en zijn een herhaling van wat Johannes al schreef. De verzen 15-17 lijken, met de introductie van het woord 'wereld' de keerzijde van de vorige verzen te zijn. Overigens begint iedere zin in dit gedeelte met de 'wereld' en eindigt zij met God.

Vertaling

Wie verschillende vertalingen bij de verzen 12-14 er op na slaat komt twee verschillen tegen met de hier gebruikte NBV. Ten eerste, in zowel de SV als de NBG'51 vinden we driemaal; 'ik schrijf u' en driemaal 'ik heb u geschreven'. De NBV heeft daarentegen zesmaal 'ik schrijf u'. Deze vertaling verdient de voorkeur. Johannes varieert nogal eens in schrijfstijl; het 'ik heb u geschreven' verwijst waarschijnlijk niet naar andere brieven of naar het vierde evangelie. Ten tweede, de dubbele punten (:) in de NBV zijn een verandering ten opzichte van het 'want' in de NBG'51. Een dubbele punt geeft aan dat het tweede deel van de zin een omschrijving is van wat Johannes wil zeggen. Na het woordje 'want' (zo dus de NBG'51) volgt een reden. Ook hier verdient de vertaling van de NBV de voorkeur.

Ook de woorden kinderen en ouderen (ook hier weer door de NBG'51 iets anders vertaald) duiden op variatie in schrijfstijl en verwijzen niet naar onderscheiden groepen in de gemeente.

Korte uitleg van enkele passages

Vers 12. Kinderen, ik schrijf u dat uw zonden u vergeven zijn omwille van zijn naam. De tegenstanders verdwijnen uit beeld en Johannes richt zich op de geestelijke status van zijn lezers. Een thema waarmee hij begon (1:9), snijdt hij hier weer aan: vergeving van zonden. Eerder werd al duidelijk dat de vergéving van zonden alles te maken heeft met de erkéning van zonden. De basis van de vergeving is wat Jezus in eigen persoon heeft gedaan (bedenk: in het oude oosten was iemands naam nauw gerelateerd aan iemands persoon).

Vers 13-14. Ik schrijf u, ouderen: u kent hem die er is vanaf het begin. Ik schrijf u, jongeren: u hebt hem die het kwaad zelf is overwonnen. Kinderen, ik schrijf u dus dat u de Vader kent. Ouderen, u schrijf ik: u kent hem die er is vanaf het begin. Jongeren, u schrijf ik: u bent sterk, het woord van God blijft in u, en u hebt het kwaad overwonnen. Naar wie wordt verwezen met 'Hem die er vanaf het begin is' is niet geheel duidelijk. Sommigen denken aan God, weer anderen aan Christus en weer anderen aan beiden. De vertaling 'het kwaad' van de NBV suggereert kwaad in algemene zin, terwijl de Griekse tekst een mannelijk lidwoord heeft (vers 13 heeft wel een 'persoonlijke' vertaling). Het gaat dan ook om de kwade, de boze, oftewel de satan. In 5:18-19 noemt Johannes de boze als degene die vat heeft op de wereld waarin wij leven. Meer concreet: wellicht doelt Johannes op de boze als de inspirator van de dwaalleer.

Deze dwaalleer is inmiddels buiten de deur gezet (vgl. 4:4).

15 Heb de wereld en wat in de wereld is niet lief. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem.

De wereld staat in Johannes voor de plek waar de boze heerschappij voert en de plek die vijandig staat tegenover God. Niettemin is de wereld het voorwerp van Gods liefde (Johannes 3:16). Het gaat niet om de geschapen wereld als zodanig.

Bij de liefde van de Vader is te denken aan onze liefde voor de Vader; dat is immers in het geding wanneer we de wereld liefhebben.

Vers 16. Want alles wat in de wereld is – zelfzuchtige begeerte, afgunstige inheligheid, pronkzucht –, dat alles komt niet uit de Vader voort maar uit de wereld.

Een Engelse bijbelgeleerde schreef bij dit vers dat de wereld wordt getypeerd met drie woorden: sensualiteit, materialisme en zelfverheerlijking.

Wereldse zaken zijn op zichzelf niet verkeerd, ze zijn dat in zoverre ze op gespannen voet staan met het leven met God.

Boodschap

Hoe je als christen omgaat met de verleidingen van deze wereld zegt alles over je omgang met God.

Aanwijzingen voor de kringleider

IJsbreker

Een associatiespel: laat je kringleden gedachten opnoemen die opkomen bij het woord wereld. Dat zal uiteenlopend zijn. Bespreek er (kort) een aantal aan de hand van de vraag wat de aantrekkingskracht is op het leven van je kringleden.

Inleiding

Het bijbelgedeelte is te verdelen in twee alinea's (zie werkvel). De eerste geeft de zegen weer van de band met God, de tweede is als het ware de keerzijde ervan en beschrijft de aantrekkingskracht van de wereld waarin wij leven. Je kunt deze opbouw in de inleiding gewoon noemen en zeggen dat je over beide wilt spreken met elkaar.

Kringgesprek

In de bijbelstudie kun je aanhaken bij de beide alinea's.

1. Vrucht van de verbondenheid met God

- Johannes schrijft 'ineens' weer over de vergeving van zonden. Dat had hij al eerder gedaan. Wat zou de reden zijn dat hij het herhaalt?

- In deze verzen noemt Johannes tweemaal dat de boze overwonnen is door . . . de christenen zelf. Hoe kan de apostel dit zó zeggen? Het is toch Christus die de boze overwonnen heeft?

2. De aantrekkingskracht van de wereld waarin wij leven

- De verleidingen van deze wereld komen vaak naar voren in, plat gezegd: seks, geld en macht (vers 16). Bespreek met elkaar waaróm juist in deze zaken zo'n verleiding kan schuilgaan. Wellicht kun je ook iets uitwisselen van je eigen zwakheden op één van deze terreinen.

- Wat uit de wereld voortkomt is tijdelijk, vergankelijk. Waaraan merk je dat?

- In de geschiedenis van de kerk zijn er altijd weer christenen geweest die, ondermeer op basis van deze verzen, pleiten voor wereld*mijding*. Bespreek met elkaar wat je daarvan vindt en ga na of Johannes dit ook bedoelt te zeggen.

- Om niet te vallen voor de wereld en haar begeerte, spoort Johannes ons aan om Gods wil te doen. Wat verstaat hij onder de wil van God (betrek de omliggende verzen erbij)? Lees ook eens Johannes 4:34.

Afsluiting

Als afsluiting kun je het gebed van A.F. Troost op het laatste werkvel bidden.

Werkvellen voor de kringstudie

1 Johannes 2:12-17

- 12 Kinderen, ik schrijf u
dat uw zonden u vergeven zijn omwille van zijn naam.
- 13 Ik schrijf u, ouderen:
u kent hem die er is vanaf het begin.
Ik schrijf u, jongeren:
u hebt hem die het kwaad zelf is overwonnen.
- 14 Kinderen, ik schrijf u dus
dat u de Vader kent.
Ouderen, u schrijf ik:
u kent hem die er is vanaf het begin.
Jongeren, u schrijf ik:
u bent sterk, het woord van God blijft in u, en u hebt het kwaad overwonnen.
- 15 Heb de **wereld** en wat in de wereld is niet lief.
Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de **Vader** niet in hem,
- 16 want alles wat in de **wereld** is – zelfzuchtige begeerte, afgunstige inhaligheid,
pronkzucht –, dat alles komt niet uit de **Vader** voort maar uit de wereld.
- 17 De **wereld** met haar begeerte gaat voorbij,
maar wie **Gods** wil doet blijft tot in eeuwigheid.

Gebed bij 1 Johannes 2:3-17

(A.F. Troost)

Trouwe God,
wij worden verblind
door zoveel schijn,
wij zijn gecharmeerd
van het geglinster en geglitter,
wij raken in de ban
van een voorbijgaand bestaan.

Wij worden geboeid
door relaties en religies
door machtige krachten
en gouden goden –
maar Uw geboden
vergeten wij.

Wij bidden U:
geef ons de vreugde van uw wet,
de blijdschap om Uw daden,
de moed om het kruis te dragen
achter Jezus aan.

Bewaar ons voor haat,
voor gewelddadige gedachten
die stuklopen in dood en vernietiging.
laat Uw liefde ons dragen
zodat ij de last van de haat
afleggen,
elke nieuwe dag.

Geef ons te zin
wat niet vergaat:
de stad van de vrede,
het land waarin het leven vol is
van Uw gerechtigheid.

Amen